

FACULTEIT LUCHT- EN RUIMTEVAARTTECHNIEK

EEN KLEURRIJKE RENOVATIE

"Terugkijkend zien we een organisatie, een gebouw en een inrichting die in weinig meer lijken op de organisatie, het gebouw en de inrichting van twee en een half jaar geleden. Nooit te voren heeft de faculteit in zo'n korte tijd zo veel veranderingen doorgemaakt. Veranderingen ten goede. We zijn klaar voor de volgende vijftig jaar en 'we are building the future'." Dat schrijven betrokken medewerkers na de drastische renovatie van de faculteit Luchtvaart- en Ruimtevaarttechniek van de TU Delft in het boekje dat is verschenen ter gelegenheid van de heropening van het gebouw aan de Kluyverweg, zomer 1998.

boven: De ontvangthal met rechts 'De Walvis', reception conciergerie.

Zonder onder: De looproute van de hal naar de laboratoria het gele 'ei' links en naar Simona, de simulator buiten gebouw.

hoog- en laagbouw na de renovatie van de faculteit Luchtvaart- en Ruimtevaarttechniek van de TU aan de Kluyverweg in Delft. Het gele gedeelte rechts is het auditorium.

Van de circa f 26 miljoen die de verbouwing heeft gekost, is f 8 miljoen besteed aan vervanging van asbest in het hoogbouw gedeelte. Een probleem dat zich in 1995 aandeed en dat een groter deel van het budget opslokte dan was verwacht. Voor architect Alexander Nowotny, tijdens deze opdracht nog werkzaam bij Groep 5 Architecten en inmiddels partner bij Huis-

hof & Compagnons Architecten te Rotterdam, betekende dat, bij een gelijkblijvend budget, hij creatiever moest omgaan met de invulling van de overige onderdelen van dit veelomvattende project. Hoewel verscheidene plannen voor clustervorming met andere faculteiten uiteindelijk allemaal niet doorgingen, bleef de behoefte van opdrachtgever TU Delft Vastgoedbeheer bestaan om binnen het gebouw te komen tot een flexibele inrichting, niet alleen voor de eigen organisatie maar ook om verhuur aan derden te realiseren. Deze wensen hadden vooral betrekking op de hoogbouw, waar de niet publieke functies, zoals kantoren, zijn gehuisvest. Modernisering van de hoogbouw kon zonder veel bouwkundige ingrepen worden gerealiseerd. De in het programma van eisen voorziene publieke functies, zoals het creëren van meer en kleinere collegezalen, minder laboratoria, een restaurant en multifunctionele ontvangstruimte werden gepland in de laagbouw. Dit gedeelte van het complex heeft derhalve de meest in het oog springende metamorfose ondergaan. Niet alleen door de bouwkundige aanpassingen, maar vooral door het heftige, expressieve kleurgebruik dat Nowotny voor de publieke ruimten heeft gekozen. Nowotny had met zijn ontwerp de ambitie de bestaande uitstraling, voor zover het sombere gebouw uit de zestiger jaren dit al had, radicaal te veranderen en hierbij bestaande kwaliteiten van het gebouw uit te buiten, zoals de gigantische hal, grote verblijfsgebieden en hoge plafonds. Hiervoor was een duidelijke aanpak nodig. Zo kwamen er ronde en schuine lijnen in plaats van rechthoekigheid; expressief stimulerend kleurgebruik in plaats van zwart-wit; symbolisch abstracte vormen in plaats van functionalisme en toekomstgerichte eigentijdse afwerkingen. De ambitie van het ontwerp was ook het creëren van een experimenteel vormgegeven leeromgeving; verrassend, stimulerend en vernieuwend. Een modern leerbedrijf waar het prettig is te studeren en te verblijven. Nowotny ontwikkelt zich onbewust als een expert in onderwijsland, aangezien een >>

Foto's: Rieval Steermondiz

FACULTEIT LUCHT- EN RUIMTEVAARTTECHNIEK

groot aantal van zijn gerealiseerde ontwerpen scholen betreft. Ook nu werkt hij aan twee onderwijsprojecten: de uitbreiding van het Serviam College in Sittard en het combinatiegebouw in Hazerswoude Dorp waar behalve een dorps huis, een jongeren centrum en een mortuarium ook een peuterspeelzaal toe behoort. Nowotny: "Onderwijsinstellingen hebben tegenwoordig behoefte aan een wervende uitstraling om zich te kunnen onderscheiden en meer studenten te trekken. De kwaliteit van de opleiding staat voorop, maar de commercialisering van de studies en de concurrentiestrijd die gaande is tussen hogescholen en universiteiten, vraagt een aantrekkelijke aanpak van het gebouw, vergelijkbaar met die van winkels. Ook door de druk op de studietijd - in de kortere tijd dat studenten studeren brengen zij relatief meer tijd door in hogescholen en universiteiten - is het belangrijk de omgeving voor studenten aantrekkelijk te maken."

Die wens was ook in Delft duidelijk aanwezig en daar heeft Nowotny op ingespeeld. Zo zijn er in de openbare ruimten koffiecorners met zitjes geplaatst om elkaar informeel te kunnen ontmoeten. Daarnaast is er het grote restaurant. Dit is gesitueerd op de eerste etage van de hoogbouw en biedt via een schuingeplaatste glazen wand, geïnspireerd door verkeersstorens, zicht op de grote ontvangsthal in de aangrenzende laagbouw. Bij binnenkomst, in de hoek van de laagbouw die grenst aan de hoogbouw, ervaar je de grote hoge hal met de expressieve kleuren, maar zie je niet dat dit gedeelte een immens oppervlak heeft. De kolomvrije ruimten hier maakte de inrichting van 6 collegezalen mogelijk. Het auditorium is vanwege de aanwezige techniek op dezelfde plaats gebleven en is grotendeels vernieuwd. Aan de voorzijde van de laagbouw, naast de entree, is het auditorium herkenbaar door het raam in de vorm van een oog, of liever een vleugel, zoals Nowotny deze vorm als symbool voor deze opleiding veelvuldig heeft toegepast. Als luifel boven de entree, de banken en de bestrating op het plein, het enorme oranje 'dak' boven de receptie en de conciërgerie, dat ook onder de naam 'walvis' door het leven gaat. Met 'het ei' zijn dit twee

Linkerpagina boven: De entree met luifel, bestrating en banken in de vorm van een vleugel.

Linkerpagina: Rond het herkenningspunt van 'het ei' komen de 6 kleuren van het kleurconcept van Nowotny samen als een 'bepoortbaar schilderij'.

Boven: Het (deels) vernieuwde auditorium.

Onder: Eén van de zes collegezalen in de laagbouw, de enige in auditorium opstelling.

belangrijke herkennings- en knooppunten in het gebouw. Het ei, een geel geschilderde ronde ruimte waarin de laboratoria zijn ondergebracht, is pas zichtbaar wanneer je door deuren de kleurrijke looproute betreedt naar de collegezalen en naar 'Simona', een aangrenzend high-tech gebouw waar zich de simulator bevindt. Niet alleen het ei is opvallend, vooral het kleurgebruik gaat in deze hoek naar een climax. Nowotny durft het aan om hier zijn gehele kleurconcept, dat hij voor de faculteit heeft samengesteld, bij elkaar te laten komen. Als een beloopbaar schilderij.

COLLEGEZALEN

Door de inspanning van de collegezalen, waarvoor een deel van de bouwmuren zijn blijven staan, komt er geen of nauwelijks daglicht binnen. Ondanks het opvallende kleurgebruik, combinaties uit het kleurconcept op wanden en plafonds en het nieuwe, in kleur aangepaste meubilair van Kembo, heeft dat zijn invloed op de lokalen. Van de zes collegezalen is er één in de vorm van een auditorium; de andere zijn klaslokalen. Waar mogelijk heeft Nowotny tafels voor de docenten ontworpen, in roestvrijstaal met paars en in de vorm van een vleugel. Aan de andere kant van de collegezalen zijn de computerruimten gesitueerd, waar kleur niet is doordrongen.

KLEURCONCEPT

Het kleurconcept omvat 6 kleuren: paars, rood, oranje, geel, groen en blauw en zijn in drie zones op verschillende manieren toegepast. Om te prikkelen zijn in de publieke gedeelten, de hallen en de gangen alle kleuren in de meest felle vorm op wanden en plafonds aangebracht. Voor de collegezalen zijn de kleurgroepen gescheiden en vormen per combinatie van twee kleuren een opbouw van warm naar koel, afgezwakt met witte (spikkelstructuur)verf: rood-geel, oranje-groen, geel-blauw; paars-oranje, paars-groen en blauw-rood. Deze opbouw is ook toegepast in de 12 etages tellende hoogbouw met traditionele indeling, waar behalve de kantoren, de bibliotheek, een tentoonstellingsruimte en praktijkruimten zijn te vinden. Kleur beperkt zich hier tot een golvende schildering op de wanden in de lange gangen, waarbij in passende kleurstellingen >>

FACULTEIT LUCHT- EN RUIMTEVAARTTECHNIEK

Artoleum (Forbo-Krommenie) is gezocht, zoals dat ook elders in de publieke gedeelten is gedaan. Per 2 etages zijn in de kantoren en overige afdelingen dezelfde kleurgroepen terug te vinden in het speciaal gemaakte tapijt van Toucan T. Blauw is de drager van alle kleuren geworden. Wat normaal wit is, is in de faculteit Luchtvaart- en Ruimtevaarttechniek symbolisch blauw geworden, behalve in de collegezalen en in de kantoren. Het exterieur van de hoogbouw was al lichtblauw en hier zijn de kozijnen vernieuwd met in blauw gespoten aluminium profielen. De gevel van de laagbouw is deels gesloten gemaakt en eveneens in een combinatie van licht- en donkerblauw uitgevoerd. Nowotny is een van de weinige architecten in Nederland die zo sterk met kleur werkt. Hij vindt dan ook dat kleur als

Boven: Het restaurant is gesitueerd op de eerste etage van de hoogbouw en biedt via een glazen wand aan de binnenzijde uitzicht op de entreehal.

Links: Aan het einde van de kleurige gang in de laagbouw zijn de laboratoria gesitueerd in het gele 'Ei'.

vormgevend element in de architectuur wordt onderschat. "Kleur is zonder grenzen te gebruiken en er is het maximale uit te halen. Het is een uiting van emotie, je kunt er mee prikkelen en de psyche mee beïnvloeden. Het is een eenvoudige en goedkope manier om bij hergebruik een gebouw een andere uitstraling te geven, zoals bijvoorbeeld hier is gebeurd. Voor dit

'brute gebouw', moest ik brute kleuren gebruiken. Pastels pasten hier niet. Mijn visie op kleur is zeker één van de redenen waarom ik ben uitgekozen voor dit project. En het is positief ontvangen."

π

Legenda:

Opdrachtgever: **TU Delft Vastgoedbeheer**
 Architect/Interieurarchitect: **Ir Alexander Nowotny** van Groep 5 Architecten, sinds mei werkzaam bij Hulshof & Compagnons Architecten te Rotterdam.
 Adviseur.....
Deerus Raadgevende Ingenieurs, Rijswijk
 Uitvoering: **Boel en Van Eesteren**, Rijswijk
 Vloerbedekking..... **Forbo-Krommenie**,
Toucan-T,
Mosa en Intercodam
 Meubelen..... **Kembo**, Veenendaal
 Verlichting: o.a..... **Fagerhult**
 Interieurtextiel, meubelstoffen..... **Gabriel**
 Wand..... **Sigma Coating Mosa** en
Intercodam
 Plafonds..... **Rockfon**
 Interieurbouwer..... **Peterse**, Diemen